

Denklik İşlemleri ve Başvuru

Kalfalık /Ustalık Başvuruları

Başvuru Ek-1 formu ile yapılır. **En az 22** yaşını bitirmiş olmak, **İlköğretim veya ortaokul/imam hatip ortaokulu mezunu** olmak, Sınav döneminin başlangıcından **en az bir ay öncesine** kadar başvurusunu yapmış olmak,

Sınav başvurusunu daha önce yapmış ancak sınavlara katılmamış veya sınavlarda başarılı olamayanlar tekrar sınava girebilmek için yeni sınav döneminden **en az bir ay önce** dilekçe ile başvurmak şartları aranır.

Kalfalık Belgesi için;

* Mesleği ile ilgili bir işte çalıştığını SGK' dan alınacak işyeri ünvan listesi prim dökümü, veya e-Devletten alınacak barkodlu işyeri ünvan listeli prim dökümü veya BAĞ-KUR hizmet belgesi ile birlikte vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi,

* Mesleki ve teknik eğitim veren örgün ve yaygın eğitim okul ve kurumları ile 5580 sayılı özel öğretim kurumları kanununa göre açılmış kurumlardan veya yurt dışından alınan belgeler,

* Fiili askerlik veya mahkûmiyet süresi içinde alınan mesleki eğitime ilişkin belgeler,

* **Üçüncü** seviye yaygın eğitim kurs bitirme belgesi olanlar, ilgili alan/dalın kalfalık sınavına alınır.

Ustalık Belgesi için;

Kalfalık Belgesi almış olup;

* Mesleğinde **en az beş yıl** çalışmış olduğunu Ek-1 formunda beyan edenler SGK' dan alınacak işyeri ünvan listesi prim dökümü veya bağ-kur hizmet belgesi ile birlikte vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi,

* Mesleki açık öğretim lisesi yüz yüze eğitimini tamamlama belgesi,

* **Dördüncü** seviye MYK belgesi,

1986-1987 eğitim öğretim yılından itibaren üç yıl süreli Mesleki ve teknik ortaöğretim diploması olanlar, Ustalık Sınavına alınır.

Ayrıca;

"**Ustalık Belgesi**" sahibi olup aynı alanda farklı bir daldan "Ustalık Belgesi" almak isteyenler yeni dalın ustalık Sınavına alınır.

Mesleki ve teknik okul ve kurumlarının ara sınıflarından ayrılanlar ile Kalfalık Belgesini 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun **16. Maddesi** Hükümlerine göre almış olanlar, alanlarında olmak kaydıyla eğitimlerine devam ederek başardıkları her Dönem için **altı ay**, her sınıf için **bir yıl** ustalık sınavı başvurusuna esas olan çalışma süresinden düşülür.

Üç yıl süreli mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu veya Mesleki ve teknik eğitim merkezi mezunlarından, Alanlarında bakanlığımıza bağlı olgunlaşma Enstitülerinden **iki yıllık** kurs belgesi alanlara, aldığı Kurs belgesi ile ilgili daldan Belgesini 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun **29. Maddesi** Kapsamında doğrudan "Ustalık Belgesi" verilir.

Bu yönergenin yayımlandığı tarihten önce yapılan Denklik başvuruları, başvuru sahibinin talebi halinde bu Yönerge hükümlerine göre önceki başvuruda verdiği belgeler üzerinden yeniden değerlendirilir.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖNCEKİ ÖĞRENMELERİN TANINMASI, DENKLİK VE ÖLÇME DEĞERLENDİRME İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ USUL VE ESASLARA İLİŞKİN YÖNERGENİN UYGULANMASINA DAİR AÇIKLAMALAR

1- Yönerge kapsamında başvuru yapacak adayların, 22 yaşını bitirmiş ve en az ilköğretim okulu mezunu veya ortaokul/imam hatip ortaokulunu bitirmiş olmaları gerekir. Ancak ilgi (d) Yönergenin Geçici 2 nci maddesi gereğince, 1996-1997 eğitim öğretim yılı ve daha önceki yıllarda ilkokulu bitirmiş olanların değerlendirme işlemleri ilkokul diploması ile yapılır. 1996-1997 eğitim öğretim yılı ve daha önceki yıllarda ilkokulu bitirmeden ayrılmış olup ikinci

kademe okur-yazarlık belgesi olanların açık öğretim ortaokuluna kayıt yaptırmaları şartıyla başvuruları kabul edilecektir.

2- Yönergenin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde herhangi bir süre belirtilmediği için başvuru yapılan meslek dalı ile ilgili olmak şartıyla;

- a) 5 yıldan az tüm sigortalı veya Bağ-Kur'lu çalışmışlıklar,
- b) Süresine bakılmaksızın öğrenim belgeleri veya kurs belgeleri,
- c) Askerlik veya mahkûmiyet süresi içinde alınan (bonservis, terhis belgesi, kurs belgesi, resmi yazı vb.) mesleki eğitime ilişkin belgeler,

Kalfalık sınavı başvurusu için yeterlidir. Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerindeki şartlardan herhangi birini sağlayan adayların kalfalık sınavı için başvuruları kabul edilecektir.

3- Yönerge kapsamında;

a) Üçüncü seviye özel öğretim veya yaygın eğitim kurs bitirme belgeleri ile kurs süresi olarak bu belgelere denk olan kurs bitirme belgesine sahip olanlar, ilgili alan/dalın kalfalık beceri sınavına alınacaktır.

b) Mesleki Açık Öğretim Lisesi yüz yüze eğitimi bitirme belgesi, dördüncü seviye özel öğretim veya yaygın eğitim kurs bitirme belgeleri ile kurs süresi olarak bu belgelere denk olan kurs bitirme belgesine sahip olanlar, ustalık beceri sınavına alınacaktır.

c) Üçüncü ve dördüncü seviyenin altındaki belgelerin kurs süreleri toplanarak üçüncü veya dördüncü seviye kurs belgesine denk yapılamaz.

ç) Kurs belgelerinin seviyeleri ile ilgili tablo Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüzün web sayfasında yayımlanan kurs programları dikkate alınacaktır.

4- Yönergenin 7 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında;

a) Ustalık sınavı başvurusu için ilgili meslek dalında, kalfalık belge tarihinden önce veya sonra en az beş yıl sigortalı veya Bağ-Kur'lu çalışmış olması gerektiği belirtilmektedir. Kalfalık sınavı için yapılan başvurularda kullanılan; sigortalı veya Bağ-Kur'lu çalışmışlıklar, öğrenim belgeleri, kurs belgeleri vb. belgeler, ustalık sınavı başvurularında da değerlendirilecektir.

b) Kalfalık belgesi olup, belge tarihinden sonra ilgili meslek dalında sigortalı veya Bağ-Kur'lu olarak en az beş yıl çalıştığını belgelendirenlerden, ustalık sınavlarında başarılı olanların belgeleri 3308 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin (c) bendi hükümlerine göre düzenlenecektir.

c) Başvuru tarihinde; mesleklerinde sigortalı veya Bağ-Kur'lu olarak en az beş yıl çalışmış olduğunu belgelendirenler önce kalfalık sınavlarına alınacak, başarılı olmaları durumunda ise takip eden sınav döneminde ustalık sınavlarına alınacaklardır. Önceki yıllarda kalfalık belgesi almış olanlar ise ustalık sınavlarına alınacaklardır. Sınavlarda başarılı olanların belgeleri, 3308 sayılı Kanunun 35 inci maddesi hükümlerine göre düzenlenecektir.

5- 3308 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi hükümlerine göre 1986-1987 eğitim öğretim yılından itibaren üç yıl süreli mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından mezun olanlar, Tablo-1'de belirtilen alan/bölüm ile ilgili bir daldan ustalık beceri sınavına alınırlar. Adaylar isterlerse bu madde kapsamında, her sınav döneminde bir meslek dalından olmak şartıyla alan altındaki tüm dallardan başvuru yapabilirler.

6- Alan altındaki bir daldan ustalık belgesine sahip olup aynı alanda farklı bir daldan ustalık sınavına katılmak için başvuru yapanlar;

a) Fark derslerinin teorik sınavları ile ustalık beceri sınavına alınırlar.

b) Bu kişilerden ilgili meslek dalında sigortalı veya Bağ-Kur'lu çalışmış olma şartı aranmaz.

c) İş yeri açma belgesi olanlar da bu madde kapsamında değerlendirilecektir.

ç) Fark dersleri belirlenirken, ustalık belgesinin hangi tarihte düzenlendiğine bakılmaksızın Talim Terbiye Kurulunun 15.09.2017 tarih ve 132 sayılı Kararı ile kabul edilen Mesleki Eğitim Merkezleri Çerçeve Öğretim Programlarındaki Haftalık Ders Çizelgelerindeki dersler, her sınıf seviyesinde karşılaştırılacaktır.

d) Alanla ilişiği olmayan dallar, aşağıdaki tabloya göre değerlendirilecektir. (Ek-Tablo)

7- MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi olanların muaf olacağı dersler ile ilgili tablo, Genel Müdürlüğümüz ile Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından hazırlanacaktır. Bu tablo hazırlanıp yayımlanmaya kadar muafiyet işlemlerinin okul/kurumlarda müdür/müdür yardımcısının başkanlığında en az iki alan öğretmeni ile kurulacak komisyonlar tarafından yapılacaktır.

8- Yönerge kapsamında başvuru yapan adayların;

- a) Prim gün sayıları hesaplanırken her 30 gün, bir aylık çalışma olarak kabul edilir.
- b) Sigorta prim dökümünde 30'dan az günler toplanarak hesaplanır, ancak mükerrer sigorta primi yatırılması durumunda 30 günü aşan primler dikkate alınmaz.
- c) Bir ayda 30, bir yılda 360 günden fazla sigorta primi yatırılmış olsa dahi çalışma günü olarak dikkate alınmaz.
- ç) Kamu kurumlarında kadrolu çalışanlardan hizmet cetveli istenecektir.
- d) Sigorta veya Bağ-Kur hizmet süresi hesaplanırken 18 yaş altı primler dikkate alınmaz.
- e) Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan prim döküm belgesindeki meslek ile kişinin çalıştığını beyan ettiği meslek aynı ise Ek-1 Formdaki Hizmet Belgesi bölümü doldurulmaz.
- f) Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan prim döküm belgesinde meslek belirtilmemiş veya belirtildiği halde kişinin beyanı ile aynı değil ise; ilgili iş yerleri tarafından kişinin çalıştığı meslek, Ek-1 Formdaki Hizmet Belgesinde belirtilerek onaylanması halinde başvuru kabul edilecektir.
- g) İş yerlerinin kapandığının Vergi Dairesi veya Sosyal Güvenlik Kurumundan belgelendirilmesi durumunda; Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan prim döküm belgesinde meslek belirtilmemiş veya belirtildiği halde kişinin beyanı ile aynı değil ise; kişinin beyanına göre işlem yapılacaktır.
- ğ) Kamu kurumlarında hizmet alımı yoluyla çalışanların başvuruları, kamu kurumundan alacakları resmi yazı ile kabul edilir. Ancak, Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan iş yeri unvan listesinde yazılı olan taşeron şirketlerin adları ve kişinin ilgili kamu kurumunda hangi meslekte çalıştığı resmi yazıda belirtilmelidir.
- h) Bağ-Kur hizmet belgesi ile vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi birlikte istenir. Vergi levhası ile işlem yapılmaz.
- ı) Çalışma süresi hesaplanırken Bağ-Kur hizmet belgesindeki hizmet süresi ile vergi mükellefiyet belgesindeki iş yerinin faal olduğu süreler karşılaştırılır.
- i) İş yeri kapanmış ancak Bağ-Kur ödemesi devam etmiş ise vergi mükellefiyet belgesindeki hizmet süresi dikkate alınacaktır.
- j) İş yeri kapanmamış ancak Bağ-Kur hizmet süresi ile vergi mükellefiyet belgesindeki hizmet sürelerinin farklı olması halinde, borçlu olup olmadığına bakılmaksızın Bağ-Kur hizmet belgesindeki hizmet süresi dikkate alınacaktır.
- k) e-Devlet sistemi üzerinden sunulan hizmetlere ait belgeler kabul edilecektir. (Öğrenim belgesi, sigorta ve Bağ-Kur hizmet dökümü, Vergi mükellefiyet belgesi vb.)
- l) Bağ-Kur hizmet belgesi ile başvuru yapan kişinin beyan ettiği meslek ile vergi mükellefiyet belgesindeki meslek birbiriyle uyumlu olmalıdır. Vergi mükellefiyet belgesinde yazmayan meslekte, kişi çalıştığını beyan etse dahi başvurusu kabul edilmez. (Örneğin; Vergi mükellefiyet belgesinde meslek olarak elektrik malzemeleri satışı yazan bir kişi, elektrik tesisat işi yaptığını beyan etse dahi başvurusu kabul edilmez. Ancak, vergi mükellefiyet belgesinde, çalıştığı mesleği belirtilerek vergi dairesinden güncelleme yaptırması durumunda başvuru kabul edilir.)
- m) Adayların mesleği ile ilgili olarak aldığı eğitimlere ilişkin belgelerin süreleri saat olarak belirtmek kaydıyla, ustalık sınavı başvurusuna esas olan beş yıllık çalışmışlık süresinden düşülür.
- n) Başvuru yapılan meslek dalı ile ilgili olmak kaydıyla mükerrer kurs belgeleri olsa bile tüm belgelerdeki süreler toplanarak değerlendirilir. Her 160 saat, bir aylık çalışma süresi olarak kabul edilir.
- o) Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarının ara sınıflarından ayrılanlar ile kalfalık belgesini Kanununun 16 ncı maddesi hükümlerine göre almış olanların, alanlarında olmak

kaydıyla, alan/dal eğitimine devam ederek başardıkları her dönem için altı ay, her sınıf için bir yıl, ustalık sınavı başvurusuna esas olan beş yıllık çalışma süresinden düşülür. (Örnek: Kalfalık belgesini bir yıllık eğitim sonunda alanlar dört yıl, üç yıllık eğitim sonunda alanlar ise iki yıl, ilgili meslekte sigortalı veya Bağ-Kur'lu çalıştığını belgelendirmeleri halinde ustalık sınavlarına alınır.)

ö) Mesleki eğitim merkezi programlarından birinci dönemi tamamlamadan ayrılanların, kalfalık sınavı için başvuruları kabul edilecek. Ancak bu süre, ustalık sınavı başvurusuna esas olan beş yıllık çalışmışlık süresinden düşülmez.

9- İl milli eğitim müdürlüklerince;

a) Önceki öğrenmelerin tanınması ve denklik başvurularını almak üzere mesleki eğitim merkezi programı uygulayan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları arasından il merkezinde ve ilçelerde en az bir kurum yetkilendirilir.

b) Yetkilendirilen kurum, Yönerge hükümlerine uygun olarak yapılan başvuruları kabul ederek Ek-1, Ek-2 ve Ek-3 formları düzenler, ekleri ile birlikte inceleme ve onay için il milli eğitim müdürlüğü bünyesinde kurulan komisyona gönderir.

c) Komisyon, yapılan başvuruları, sınavların başlangıcından en geç üç hafta önce değerlendirerek sonuçlandırır.

ç) Komisyonun iş yoğunluğunun artmaması için her ayın ilk haftasında, bir önceki ay yapılan başvuruları değerlendirmek üzere toplantı planlanabilir.

d) Başvurusu kabul edilen adayların Başvuru Sonuç Belgesine, (Ek-3) komisyon tarafından numara verilir. Verilen numaralar her yıl yeniden başlatılır. (2018/1, 2018/2, ...)

10- Teorik sınavlar için;

a) Komisyonlar, önceden toplanarak her ders için ayrı ayrı olmak üzere soruları ve cevap anahtarlarını hazırlar, sınava girecek aday sayısı kadar çoğaltır ve muhafaza altına alır.

b) Adaylar, birinci oturumda tüm alan/dalların ortak derslerinden, ikinci oturumda alan ortak derslerinden, üçüncü oturumda ise dal derslerinden sınava girerler.

c) Sınavlar yapıldıktan sonra zarflar açılır ve her ders ayrı ayrı değerlendirilir.

d) Bu Yönerge kapsamında yapılacak sınavlarda adaylar, **seçmeli derslerden muaf tutulacaktır.**

11- Kalfalık belgesi almış ancak, ustalık belgesi için doğrudan sınava girme şartlarını taşımayanlardan, 3308 sayılı Kanununun 10 uncu maddesindeki kayıt şartlarını taşıyanlar (en az ilköğretim okulu mezunu veya ortaokul/imam hatip ortaokulunu bitirmiş olanlar);

a) 2018-2019 eğitim ve öğretim yılından itibaren 12 nci sınıfa kayıt yaptırarak mesleki eğitimlerine devam edebilirler.

b) Bu öğrencilerin kayıtları bir işletme ile sözleşme imzalamaları şartıyla **01 Temmuz – 31 Ekim** tarihleri arasında yapılacaktır.

c) Bu öğrenciler de, 3308 sayılı Kanun ve Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine tabi olup, sözleşme tarihten itibaren sigorta girişleri yapılacak ve devlet desteğinden yararlanacaklardır.

ç) 01.07.2018 tarihinden önce 3308 sayılı Kanununun 27 nci maddesi kapsamında ustalık eğitimine katılmak için başvuru yapanlar, 6764 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 09.12.2016 tarihinden önceki haftalık ders çizelgeleri, çerçeve öğretim programları ve mevzuata göre öğrenimlerini sürdürürler.

12- Yönergenin yürürlüğe girdiği 02.10.2017 tarihinden önce 3308 sayılı Kanununun 35 inci maddesi kapsamında başvuru yapmış ve sınavlara girip kalfalık belgesini almış, sınavlarda başarısız olmuş veya sınavlara girmemiş kişilerden yazılı talep gelmesi halinde, önceki başvuruda vermiş olduğu belgeler, bu Yönerge hükümlerine göre yeniden değerlendirilir.

13- 6764 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 09.12.2016 tarihinden önce çıraklık eğitimine kayıtlı olanlar ile bu Yönergenin yürürlüğe girdiği 02.10.2017 tarihinden önce 3308 sayılı Kanununun 35 inci maddesi kapsamında başvuru yapanlar için; 09.12.2016 tarihinden önceki haftalık ders çizelgeleri, çerçeve öğretim programları ve mevzuat hükümleri geçerlidir.

14- 3308 sayılı Kanunun "İşyeri açma" başlıklı 30 uncu maddesinin ikinci paragrafında; "Bu Kanun kapsamına alınan il ve mesleklerde; belediyeler ve işyeri açma izni vermeye yetkili

diğer kurum ve kuruluşlar işyeri açılışında, esnaf ve sanatkârlar ile tacirlerin kendilerinden veya işyerinde her bir meslek dalında çalıştırdıkları en az birer çalışanından **ustalık belgesi ya da en az ön lisans diploması** istemek zorundadır" hükmü bulunmaktadır. Bu nedenle, en az ön lisans mezunu olanlara, diplomalarında belirtilen meslek dalı ile ilgili olarak doğrudan ustalık belgesi düzenlenmeyecektir.

15- 29 uncu Mesleki Eğitim Kurulunda Kanun kapsamına alınan "Değirmen Makineleri İmalatı" dalının adı, 30 uncu Mesleki Eğitim Kurulunda "Değirmencilik" olarak değiştirilmiştir. İlgili meslek dalının Çerçeve Öğretim Programı Talim Terbiye Kurulunun onayından henüz geçmemiş olduğundan, gerekli onay verilinceye kadar bu meslek dalında sınav ve belgelendirme yapılmayacaktır.

16- İkametgâh adreslerinin değişmesinden dolayı kayıtlarının adreslerine yakın bir okul/kuruma alınması için başvuru yapanlar;

a) Sınavların başlama tarihinden en geç bir ay öncesinden dilekçe ve öğrenci durum belgesi ile gitmek istedikleri okul/kuruma başvurmak zorundadır.

b) Başvuru yapılan okul/kurum resmi yazı ile başvuru sahibinin dosyasını kayıtlı olduğu okul/kurumdan ister.

c) Adayın kaydının bulunduğu okul, gelen resmi yazı doğrultusunda adayın tüm evraklarının bir örneğini ve varsa daha önceki sınav puanlarını ilgili okul/kurum müdürlüğüne gönderir.